

ტარტარაზი

სურ. ტაბატაძის

426-F

50 მანეთი ამ სუბსიდიას უკეთესი წარმართავენ.

კონკრეტული პირობებზე იხ. მე-15 მუხარამი

ლ ა ჯ ი რ ე ბ ა

ბოველი ჩვენი შეხედვრა საუკუნო იყო დრამატისმით. მოსდა ჩვი შემდეგ გარემოების დროს: მე მივიზიოდი ტროტუარზე, რომ გასაჩერებლთან ტრამვის ვაგონისთვის მიმეწერა. ასეთ შემთხვევაში ყოველი წუთი არაგალიტივით მივითვს, რადგან ჯერ არ დაბადებულა კაცი თბილისში, რომელმაც დახლოებით მაინც იცოდეს როდის გამოვიდეს მისთვის საჭირო ნომერი.

ვინ იცის, რამდენ სულიერ მღელვარებას აქვანია ადგალი ამ ნიადაგზე.

მე ვცნობდა აღმამის, რომელმაც ტელიისში თავის ხანძკულ ტოკების მიზნად დაიხმას ამ უჩუბურ მოვლენის გაბოკვლევა, მაგრამ ისე დასტოვა თბილისი, რომ საიდუმლობას ერთი წუთითაც არ ახდა ფარდა. პირობითი, საიდუმლოება კიდევ უფრო მიუწვდომელი ვახდა.

ჩა გზას არ მიზიარა მან, რომ ცალი თვალით მაინც შეგვეჩვირა ნასილად დაფარულ საიდუმლოების წილამში, მაგრამ ყველაფერ ამოა იყო.

საქუთის თვალებით მიხანახეს, როგორ იდგა ის ხშირად რუსთაველის პროსპექტზე უბინოებით ხელში და ერთ რომელიმე მიმართულსაც მისეველ ვეგანების ნორმებს იწერდა წიგნებში, შემდეგ ის იჩინებდა დამბრუნებულ ვაგონების ნომრებს და არასოდეს ეს ნომრები არ ემორჩილებოდენ წინაშეში ჩაწერილ რიგს.

მაშინ მას აქვი შეეპარა, აქნებ გზაში ცვლილ ნომრებსო და ხერხს ხიზართა.

მაშველი ნომრების ნაცვლად, მან დაიწყო ვაგონების მოკლე აღწერის ჩაწერა კონსტუტორ - ვაგინანთითი. ის ცდილობდა, რაც შეიძლება მოკლე და საბარტი ყოფილიყო ის აღწერა.

ბაკალთავე:

ვაგონი № 1. ფერი გამოუჩვეველი. ბირველი შეხედვით ნესტის ფერი. დაკვირვების შემდეგ ვერის დაღმარისა ტლიანის, როცა მიდის, ყოველ თითო სავების ვაგონის შემდეგ ისე ხტება, როგორც ბელურა. ვატმანა ვაბურეგობის. კონსტუტორიც ასეთივე.

ვაგონი № 6. ფერი ჯერ არ ნახული. ეტკობა როდისდაც ყვეთა იყოფილი. შეიძლება მწეხვ, ტბილებია წითელიც. პიკინონას ტულიან შეკრულ ნომრები. ვატმანის არ სჩანს. მგზავრებში თუა ჩაბაღლით. კონსტუტორი ფეხით მისდევს ვაგონს უკან, ვაგონში უდგობლის გამო, ის და "პროუენების" უფრო იოლიად დასაბურთად.

და სხვა...

მაშინ არც ამ ვერხმა ვასჭრა. სადაც ჩვეულებრივ აღმამის ვაგონების მიერ მიუწვდომელ ადგილას, ვაგონები თითქმის აბრუნდენ ერთმანეთს, და ძირშივე ანადგურებდენ დაკვირებებს.

ასე გაგოჩილდა ერთ თვის.

ბოლოს და ბოლოს ეს ცნობისმოყვარე აღმამანი იძულებული ვახდა ნაღვრად დატოვებია თბილისი, რომ ქვეყნზე არ შეკრულიყო. მაგრამ საბჭოთა, რომ ის ხელა ნორმალური აღმამანი რყოს.

როგორც ხმება ღაღის, ის დღეს თურმე დიდ მიცნებურულ ლაზარტრობულ მუშაობას აწარმოებს, რომ როგორც ვაგონარკეთის ტელიისის ტრამვისი საიდუმლობა. მამასაჩივრე, მე მივიზიოდი ტროტუარზე, ვაგონი კი უკვე გასაჩერებელს უახლოვებოდა.

მე უკვე თითქმის მიზანთან ვიყავი, როდესაც უერტლ გზა გაღალიდა ვიდე მოქალაქემ და შემაჩივრა:

— შემიძლება რიგად სტრეტე ვითარება...

— დროა! — მე ისევ გავქცევის ვაბრუნებ, მაგრამ უკვე გვიან იყო. ვაგონი დაამარცხა დასაბარტული ნომერიც მალე მიიძალა მისახვევში.

მე და მოქალაქე ერთმანეთს მივეჩერებოდი. სულსერი მღვინარეობის შესახებ კომენტარები შედგებოდა.

— მე ბეტრის არ ვაგაჩერებო! — თქვა კიდევ მოქალაქემ

— თქვენ იცით... ესლა რიგად გაჩერებული ვარ...

— უპირველეს ყოვლისა, მე ვთხოვთ... გულის სიღრმედან ვთხოვთ. ნუ გამობატვთ თქვენ სახეზე ზრის ან სიძულესა... ნუ გათავადუთ დაბ ქვემ ისედაც მისთვის გასწორებულ თაგონეკარობას... იცოდეთ, რომ თქვენს წინ დგას ცხოვრების და ლუხუჩარ ვარემობიანა მსხვერპლი. მსხვერპლი, რომელიც ყველგან ელს ხელა ხსნას... მე დარწმუნებული ვარ, რომ თქვენც გამოადვილიათ როდისღაც უსახლოობა და სიმშლი... სიმშლი და წყურვილი... ვინ იცის, იქნებ ის საბრალო პირიყენება, რომელიც თქვენს წინაშე დგას ხელა, რიდესივც ლლი იყო ცხოვრების... ფა რთო საზოგადოებისაგან ბატონეკმული... მაგრამ სოციალურმა არეულობამ დასჯა ის ქვევითგასული ანუ შევსებულე ვნელო... და ესლა მას იმის საშველებიც კი არ აქვს პირტი ვნელო პურით მიოკლას რჩი დღის სიმშლი... მე მივიზიოთ თუ თქვენს კეთილშობილად რომინახება, მაგრამ თუ კი ვცდები და ჩემს წინაშე დგას ისეთივე გაჭირებული, როგორც მე... ო, აბატრეც მაშინ თავებდს... იგი არ დცემულია ჯერ კიდევ ის, რომ:...

რამდენი გულწრფელობა და გამოუთქმელი ტრეკვა იყო ამ სიტყვებში: მე მიტყვენიდა, რომ არ მქონდა იმ ერთ მაშორებ მტტი, რომელიც ტრამვაისტთვის მქონდა ჩამოლული ხელში.

მოქალაქის თვალები კი სასოებით მოამჩრებოდენ. მე უჩერებულად გაუწოდე მას ეს უკანასკნელი შაური და სარტყლისაგან განსაღვრებული ჩქარა ნახივით ვანეკობრიდი. მას.

მუდამ ასე ხდება. როცა ვინდა, არასოდეს არ გავქნე უშლი, როცა არ ვინდა კი... არც მაშინ ვაქვს.

სწორედ ამ დროს ჩამიბარა ისევ საჭირო ნომრებმა, მამაგრამ ჩემი მაური ვავე სხვის ჯიბეში იყო (დმერთმა შევიარა) და ფხვით გაუდგეკი ვახს.

უქნიდამ კიდევ ისმილა წყნარად, მწუხარებით საუკუნ ხნა. ეს ადამა გაჭირებული მოქალაქე ეხლა სხვის უსუნეზობად თავის გაჭირებებას.

— ასე თუა შური გვერდების... დიაკარეც აქედანა...

მსოფლიო იგა ხმებურ აღმამინის პაპისი და მე ვაჭყრებოდი მას ნაღვრად, რამდენად ველოდა ადამიანი კიდევ...

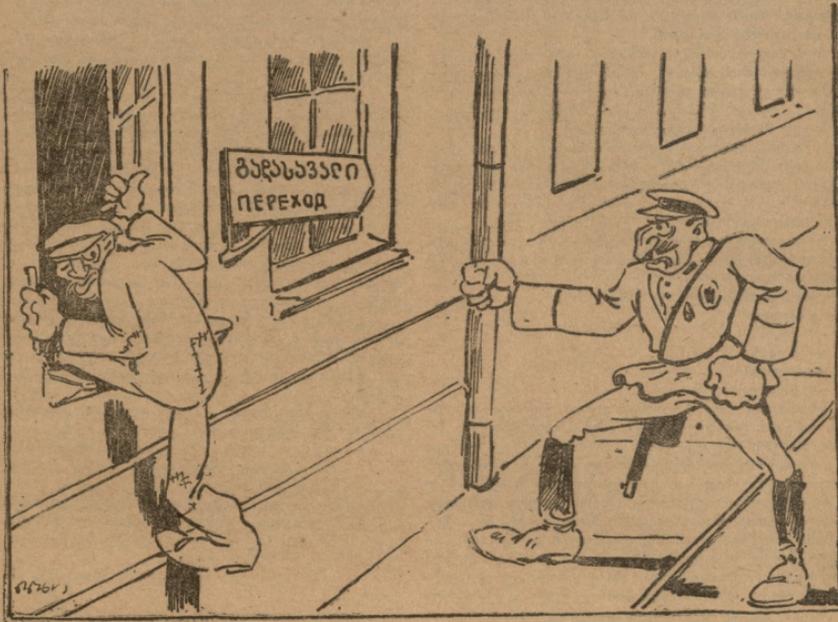
წერილედ მე ენახე იგი ისეთი მღვინარეობაში, რომ ჩანბოლიანაც კი აქვევებოდა ვული. იგი დღისც იდგა სამიტკინოს წინ ფხვებზე. სახე წამოჩილესიდა. აღბადა ჩემი დანახვის თუ შერტყვა. მე ათბოლიანი ვაჭყრებოდი მას. ამ თანხან იგი ისე გაახარა, რომ ენის მოზრუნებულ კი ვერ მოახერხა მაღლისის სათქმელად ამის შემდეგ მე ხშირად ეხლებოდი მას. და ჩემი ვაგონის ქვეშ მოზოროდ რჩი ასათი შეიცვალა მისი საიდუმლოებულობა.

თუ აქამდის თხოვდა, ესლა მოითხოვდა. საგულისხმობი იყო ერთი შეხვედრა. მე სასაღილოდენ გამოვედი ნასაღილოცე.

თ ა ვ ი ს ე ბ უ რ ა ლ ბ ა ი ბ ო მ

სურ. დონის

მილიციელი (ქურდს): ხად მიძებრეი შენ ქურდო, შენა! ქურდი: ვამს! ერთი ამას უყურე და?! ვერა ხედავ აი აქ რა სწერია? მეცვადავდივარ რაღა?

იგი აღმშეთებულ საუბრით მომყვებოდა გვერდში მან შეუბრალებლად ჩამოთვალა ყველა საქმელები აზიური და გეროიული, რომელთა უმეტეს წილს არსებობა მე მხოლოდ ყურმოკერით ვიცილი... ყველა ხარისხის და ნომრის ლენიები... და საერთოდ ყველაფერი ის, რისიც ჭამა და დალევა შეიძლებოდა... და ყველაფერ ამას მე მივირთმევი თურმე, ის კი მშვირთ დატრატალობდა ჭეხაში იგი ბინის კარებამდე მიყვდა.

დღი ხნის მოლაპარკებარ შემდეგ, როგორც იქნა, დათანხმდა სამ შატრის მიღებაზე (შატრზე და ორ შატრზე უარი სთქვა).

შეორე დღეს უკვე ალიონზე მიკაცუნება კარებზე და მოითხოვდა, სანამ ათ შატრს არ ვახუქებ, მინდა განაჯროძობს კაცუნს და გაიფიქრებს ამას ყოველ დღეს 5 საათიდან 8 საათამდე, და თუ ესეც არ გასჭირს, ოთხ საათზედაც შესალებს მოვალეობის ასრულების დაწყებას.

ფულის უქონლობის გამო, მე ძვილი შარვალი შევაძლიე მას, მაგრამ მან კატეგორიული უარი განაცხადა კმაყოფის ნატურით მიღებაზე და შემპირდა მეორე დღეს შემოვლას. მეც შევპირდი, რომ თუ კიდევ შემოვალა ფეხს კიბეზე, პირდაპირ წინაპრებისაკენ მოუხდება გამზავრება.

იგი წავიდა. მაგრამ დარწმუნებული ვარ, რომ შესარულდება თავის დაპირებას და ხვალ დილას ისევ აქ აქნება. და მაშინ მეც რომ შევასრულო დაპირება, შესასრულებს განუეთებში გამოცხადებულ დაპირებას დაპირების გამომცხადებელი?

იგი უკვე კარებთან მყოფივდებოდა.
-- ყბაყვილო, რას შევებით ამდენხანს. ერთი საათითა ჩაღ აქ მაყურაყურებთო!..
-- მეორე ვინ გეხვეწებოდათ!.. დამანებეთ თავი... ანა.. უკაცრავად... ბოდის ვიხდი... მე კინაღამ დამავიწყდა, რომ რა იცის მაძიარბა კუქმა მშვიერი კუქის გულისწუხილი... უკაცრავად... უკაცრავად... ყველა თავისთავზე ფიქრობს... მწვანელი... ხილი... ორ ბოთლი ლუდი... კვარტი ლინი... ლიმონადი... დაბ, ამის შემდეგ, რა თქმა უნდა, თქვენთვის გაუგებარი აქნება სხვისი მუცლის გაქირება...

სინებატო.

ხელოვნური კვილები

ძალიერ არის და ძალიერ, ძალეს გააჩნია. ზოგერთი ისეთია, რომ ზვედ დაკრულ მკვდს არეკს და უსილოთი დატრეკებს. ჩვენც ისეთიყა, რომ სხვისას ქათამს მოიპარავს და სახლში მოგვბრუნებს.

არის ძალი, რომელიც მისდევს. ასეთ ძალს მუწე-ვარს ეძახიან. არის ისეთიც, რომელიც თბილისელი ჯენ-ტრეკებზე ლოგინში აწვენენ. ძალი „შეიძლება იყოს წუჭებოთ, წუჭაი, ქოჯაი, კეიანი, შებპარაი და სხვ. აი, ასეთმა ძალმა—შეძებარმა ძალმა დაღუბა მსახიობი ვაკო. ძალმა—ისიც შეძებარმა ძალმა არ დააფუ-სა კაკოს ოცდაათი წლის მოღვაწეობა პრეფერის ქალაქის სცენაზე, სცენის გარშემო, კულისებში, საბილითო კასაში და სხვა ადგილებში და... წაწყმინდა სული.

რასაკვირველია, სულის წაწყმინდა, როგორც ასეთი, ღღეს აღარავის სწამს, მაგრამ იმ ძალმა მაინც სული წა-წყმინდა.

- კი მაგრამ, ძალს რა წაწყმენდებოდა,— იკითხავთ.
- კბილები,
- ვისი?
- მსახიობ კაკოს?
- სიდან?
- სასილოვანა.

ცნობილია, რომ პროვინციალური ქალაქი დედაქა-ლავს არ გავს. ცნობილია ისიც, რომ პროვინციალურ ქა-ლავს თუკრონი დედა ქალაქის თატარებ ბეგიად მტირია. ისიც ცნობილია, რომ პროვინციალურ ქალაქის მსახიობის ხელფასი ვაცილებით მტირია დედაქალაქის მსახიობის ხელ ფასზე, თუნდაც ორივე პროფკავშირის წევრიც იყოს, თუ-რემ სულ ერთია, ამას არავითარი შნიშვნელობა არა აქვს. ამიტომაც იყო, რომ პროვინციულ მსახიობ კაკოს ბი-უჯეტზე ზომა დღევანდელნი იყო და დღესაც სხვაზე უ-ღანარაივც არ შეიძლება. ამავ დროს, ნუ დაგვიწყ-ნებიათ, რომ კაკოს თითქმის სამოცი წელი შეუსრულდა და სჯავა შორის ოციოდე კბილი დააქდა.

რასაკვირველია, კაკოს ხელფასით არავითარი კბი-ლის ჩაღმა არ შეიძლება. ამიტომ კაკომ გადაწყვიტა გაემართა ბენეფისი და ხელიერ კბილის ჩასადგმელ ფული მოეგროვებია. საბენეფისო წარმოდგენაზე ორმოციოდე მოქალაქე დაემხებოდა, რომელთაც წინდაწინ ხეყნა მუდარით აყი-ვნენის ბილითები.

წარმოდგენიდან კაკოს თობი თუმანი დარჩა, რომლი-თაც მან თობი ხელოვნური კბილი შეიკეთა.

— ხომ არ ამოვარდება? — კრძალვით შეეკითხა იგა-ტბილის თქმის.

- თუ შენით ამოიღებ, თორემ თავისით—არა.
- შე შემიძლია ამოვიღო და ისევ გავიკეთო?
- მოდესაც გინდა.

კაკო გახარებული წამოვიდა.

- რა ქენი? — შეეკითხნენ მას ამხანაგები.
- ჩავიდგა...
- რამდენი?
- თობი.
- გეპავენი?

— მოკლეთ, რა ვაქენეთო... კბილია, ტანკა ხომ არ ხრის... მოიგერია ამხანაგები კაკომ:

- აბა მაღაროი შენზე...
- თავი დამანებეთ, ფული არ მაქვს.
- ფული არ გაქვს, გენდობაძი.
- წავიდენ.
- აბა, თობა, დაგვისი.

შეიკრანმა ბჭვით ჩაავთიერა მსახიობები, მან იცო-და, რომ არც ერთს გახერცილი გროში არ გახანდა.

- კარგა ბებოც შეგროვდა ნისია!
- ნუ გეშინია, ფული არის.
- კაკოს შეძებარი ძალი სიამოვნებით შეხვდა ამ მოე-

ღღესას მან იცოდა, რომ წინამდებარე ქეიფიდან მას ორი-ოდე ძალი მოეწვედა. ძვალს კი ხომ იცოთ, საკმაოდ დიდი შამშენელია აქვს მთერე კუქისათვის, თუნდაც ეს კუქი ძალს ეკუთვნოდეს. მსახიობ კაკოს ძალს ერთია კვირა იყო „სლოვა“ არ ქინდა მიღებულ ამტარში იგი გველითი ავტომა საჭეფოდ დამატარ პატრონი.

თამადა ამეტყვევლა, ქექები დატრიალდა. შკეიტანი დატრიალდა, სამი ღღის ხარბო გააცტელა და სტუმრებს მიაჩრავა.

— ვალდებრძლოთ მეგობრებო ამ ქეიფის მიზეზი,— ამბობდა იგი. ამ პატარა საქართველოში კაკოს ზადლო მსახიობი იშვიათია. ღღეს კაკო არის ჩვენი მასპინძელი, მა-გრამ ქეიფის ნამდვილი მიზეზი არის არა ვაკო, არამედ მი-სი კბილები. მაგას რომ კბილები არ ჩავდებ, ეს ქეიფიც არ იქნებოდა... ამიტომ კაკოს კბილებს უსურვოთ ბოლომდე შერჩენოდეთ ღღესის უნარი და სიფაქიზე. მართალია, და-მზღვევმა კასამ არ ინება პატრეო ეცა ვაკოსათვის და კბი-ლები ჩავება, მაგრამ უკბილოთ კაკო მინც არ ღარხა და სწორედ ამ კბილების გამოისობა შეევირებთ ამ ჩვენმ პატარა საქართველოს შევიღებ. გუმპარჯოს კაკოს კბი-ლებს ამ კოპჩია საქართველოში.

გაიხსა ვამა; ტანი და სათხანხერიანთ „მრავალ ეა-მიერ“. კაკო ბენეფირად იღებოდა და უბის სიღრმეში ობლიად მოიხანდა კაკოს ექვსი ნუგეში—ექვსი კბილი. კაკოს შეძებარი ცქმტავდა და გადმოყრილ ძვლებს ახრ-ამუნებდა.

სმა, შუმადე მივიდა, საყვირი გამოილია, მხოლოდ ღღე-ნი მხოლოდო უბევი. თამადა კაკოს ავიტროდა.

- კაკოჯან, მძევენი გინდა კბილები როგორია!
- რა ემშავაღ შენე კაკო?
- ამოიღებ?
- თუ მინდა კიდევ ამოვიღებ და კიდევ ჩავივამ.
- სასახლოვანი ყოფილს! — ჩაურთო მიკიტანმა.
- ანოლო თუ მძა ხარ, სახრავი მაინც არავფრია,
- ღღის ხარ არ უნდა ღღევა.
- რომ ამოიღოს, მერე ვეღარ ჩაივამეს,— წააქეზა მიკიტანმა.

კაკო საკმაოდ მთვრილი იყო. მიკიტნის სიტყვეებმა მართლაც წააქეზა და თავი მოიფინა.

— არც მსება საქმი, თობი თუმანი დოუკარკულე... ამ-დენა ფული იმბრატ მივეცი, რომ კბილებმა ჩემ ქუჭაზე გეკაროს. ზინდა ამოვიღებ, ზინდა ჩავივამ. — ამ სიტყვე-ბზე კაკომ ბრზნი ჩაიყო ხელი, ხელოვნურად ჩადგული მქმსი კბილც ამოიღო და ხელში შეატრიალა.

გაიხსა „ოჰმა“. მოქეიფებმა ოვაციობი გაუმარჩიეს კაკოს კბილებს. გამარჯვებულმა კაკომ კბილები ახლო მღებარე მაგიდაზე ჩაივამა და ყანჩი იილი ხელში.

— აი, სანამდე მიღის შეხეიერება და ტენხიკა... კბილი გინდ არიოდე, გინდ ჩავივამ. ამას ქეია ცოცილო წავიკა! მან გაუმპარჯოს... ჯეკეს: მიაძახა ვაფთხებულმა კაკომ თავის მტებარს, რომელიც მაგიდაზე შეხტა.

შევე გუარხი იყო; გაუწყმენებულმა ჯეკემ არ შეიბრა-და პატრონი. მას არავფერი გავიგებოდა ხელოვნური კბი-ლების და ამიტომაც იყო, რომ მაგიდაზე დაწყობილი კაკო-კოს კბილები ხარჩოდან ამოგდებულ ძვლების ნატეგებით ჩასთავლა და წაატრანა პირი.

ვაფთხარკებული და გამთხიზობებული კაკო წამობრა-და ძალს დატრეკო. მოქეიფებმა სული განაბეს. მიკიტა-ნი აილწევა. კაკო ევლში სწვდა ჯეკეს, მაგრამ ჯეკე ისე ხამი იყო; ღრანჭეს ორი მოქეიფით დაამსხვრია მან კაკოს თვის ბენეფისი და საბაყო კბილები და ყელისკენ გა-დაღებდა.

თქმა აღარ უნდა, რომ ამ ამბის გამო ქეიფი დიეშლმა, ოპიდანს „საყვლაწმინდოც“ არ დაღლებია, ისე წამობრა-ტეშროლან.

გულწასულად კაკო ძლიეს მოაბრუნეს. ჯეკესმა, როგორც ამბობენ, „რახელი“ მსკა პატ-რონს და ყუჩადან გავარდა.

კაკო აღმა დაშვადე კასის წინაშე შუმადგომლობმს ახალი კბილების შესახებ. ალღარა-ალღარანა.

გ ა ბ რ ი ე ლ ი

სოფელ ცერციხანის კომუნარტების გამგე მებრძოლ პარტიზანებელს მუშაკი გახლდათ. მისი მუშაობა კი მთელს რაიონში ოღონდაც რომ სამავალითო გახდა:

ჯერ იყო და როცა გაზრდილი კომუნარტების გამგეთ დანიშნეს, ის იანივე შეუდგა კომუნარტების გაყვასაღებას: მოაწერა მშენებელი ყაფაზეები, დახატინა ფერადი და ოქროს სათხებიანები (ქალაქებში „გოგონებს“ რომ ეძახებინ) შეძინა მშენებელი ავეჯი, და გარეგნულად ისე ააჭრეს კომუნარტები, რომ... მაგრამ თქვენ არ იფიქროთ, რომ ეს ცოცხალი გარეგნულად—არც „შინგნულად“ დაკლო გაზრდილმა ბრუნვა:

— პირველი რიგში მან გადასინჯა კომუნარტების საჭონის ნუსხა და საწყობი, სადაც აღმოჩნდა მებრძოლ „შეღვაწებულ“ სქონელი: საპინი, შვიტი, ნაფთი, მარილი, ლუფარებელი ლურსმანი და სხვა ამგვარი.

გაბრიელმა გულამოსკენით დასაქვა:

— აჰ! ის, რას ნიშნავს ჩამორჩენილობა: ჩვენ ხელი-სუფლებს ხატავს ხალხს დაწინაურებას, სოფლის ქალაქთან დაახლოებას გლახობაში ქალაქურ კულტურის შეტანაში. ყველა ამის განხორციელების ერთ-ერთი საფუძველი არ კომუნარტები მინიჭებულა; მერე რა კულტურის შეშინება შეიძლება სოფელში ნაფთითა და მარილით, საპინითა და ცხენის ნააღებებით? სად არის ისეთი კულტურული საჭონელი როგორცაა მაგ, ღუსები, პურლი ლორიგანი, ვიტრინი და ჩუქლები, შოკოლადები, სურაბები, ლაქის ხელთათმანები. ჯერსებები და სხვა? ამისათვის საჭიროა მილიონებში წასვლა...

და გაბრიელი მივლინებაში წაიქცა...

ერთი ვიკრის შემდეგ, ცერციხანის კომუნარტების ყაფაზეებიდან კომუნარტ გათხოვნილებდა ის „კულტურული“ საქონელი. ხოლო როცა თულუტუნებითა და კალთებით შედიოდნენ გლეხები, ან გლეხის დედაკაცები და კიბხურობდნენ:

- ნათი არის?
- არა,
- მარილი, ან საპინი?
- არც ის გახალავთ,
- ნაბედი, ან ფაშის სახსლავი?
- არც ის არის!
- მაშ რა გაქვთ?
- დუბი „ლორიგანი-კობი“, სახლდარ-გარეთული, ჩუქლები ვიტრინი, ვალსტრები, ჯერსებები, პურლები, შოკოლადები, ლუფ-ტენისის ხელსაწყობები, ლორენტები, კაშხლები...

— გე, შე, შე, რა განათლებული და ამაყალსტრუბრა“ რამეები გქონია!

— ოჸ შელოსა, აქ შემოსვლა რა ხელს მოგცემს?

წაივლიდა ორი-ო დობიან არტემისთანა, მარილისა, ღვინის მტეს გავადიდებებს, მაგრამა შენ ხარ ჩემი ბატონი, იმას ყველაფერი აქვს, თქვენ კი როცა დაღვინებ გქონიათ დაღვინო, გადაღვინო და მერე ერთმანეთს სუნენო!

და დობიან არტემის ტექსტს ბუნებით ეხვედოდა მუშატარი, ხოლო კომუნარტის კი ბუნებით, თავებობ და გამგეთი-ისი მთელმარტობებით.

დაღვა ფაშისებ დაკლებს კამპანის ბოლო დღეები,

—გაბრიელმა კობტად დაწერილი განცხადება გამოაკაოა:

„ღუსები დაკლებულია:
მიტკალზე, ნარმაზე და ჩითზე,
პირველ საჭიროებს საგანებზე,
პარფუმერიაზე და სხვ.
ხოლო როცა გლეხები, ან დედაკაცები შედიოდნენ და თხოვლობდნენ.

— გთავყავა ერთი მეტრო ნათი ამიწონენ... ნოქარი ღრუკით უპასუხებდა: — დედაჩემ, ნათი მეტრობით კი არა კლოგაზეებით იყიდება, მაგრამ ნათი და მავსთანა ნაყარ- ნუყარი საქონელს ჩვენ არა გვაქვს!
— მაშ ორი კილოგრამი ჩითი მომეცე შეილო!

— ხი, ხი, ხი, დედაჩემ ჩითი და ქაივლი კილოგრამობით კი არა, მეტრობით იყიდება, მაგრამ ჩვენ არც მავსთანა საქონელი გვაქვს.

— თითქო დასწრეთ ფსი და დედაკელოთ? თუ არა გაქვთ, ფსი რაღას დააკელით?

— ფსი დაკელით, მაგრამ ის ხომ არ დაევიწროა მიტკალი, ნარმა და საპინი გვაქვსო? რომ გვეზრდეს, მაშინ ფსდაკლებით მოგცემბით... და აქ ნოქარი კოპაქეთი იმეორებდა „კულტურულ“ საქონლის სახელებს, ხოლო აბრევილი კუთხეში იღმებოდა.

— არა შეილოსა, აქ შემოსვლა რა ხელს მოგცემს, ისეც ღიანი არტემისთან წაავლო...

მიუღმა თემმა გაიგო რევეზის ამბავი, გაიგეს გაბრიელის მერე კომუნარტების ფულების გადასანსვლის შესახებ, აირც ის დარჩათ გლეხობის, რომ გაზრდილი უჩიროს აბანოში“ მიმარტანეს.

კომუნარტებს სათავაში ჩაულვა საქმიანი და სოფლის ქირავაშის მცოდნე მუშაკი, განდა საქონელი, გლეხობა მიქცია კომუნარტებში გაჭიბობას, არტემის ერთხანად დაღვუვა დღეებში და ღობივ ხოლო გაბრიელმა... ეს, გაბრიელი როცა სახსენებლობა: ის ხშირად ეკითხება გამსახლის დაჯავს:

- სიგარი არა გავქვ?
- არა.

ღუსი, ადეკალინი, პურლი, ხიზილალა, ან ბუტრბობი?

- არა.
- მაშ რა გაქვთ?

— გამომავლენებისათვის, ბიუროკრატებისათვის, არამშაბნისათვის გვაქვს: ციხე, მაგარი პანდური, შავი ქვა და ნაყარი ცელო...

გაბრიელს სურდოდა აქვს გაიმეოროს გლეხების პასუხი:

— არა შეილოსა, თქვენთან ყოფნა რა ხელს მომცემსო? მაგრამ სად წავა? და სიუჟითი უცდის ოთხი წლის გასვლას.

თარი.

ს ა ქ უ ლ ა ს ი ს ვ ე ბ ი

— იცით რა გითხრათ? ამტოლოა ვირისთავი გავიზარდე და ჯერ ასე ბელასით არ შევცხებოდვარ აი. ამნარი ახიდა არ მოქმია, ამტოლი ბიპარო ჯერ არ მინახია! ვა, ეს რა იყო კაცო, ერთი რა არ გამომალა რაფთაში? ყურები ისე ამიქლარუნდა, ვეგონებოდა ვინტონად გვევლის ჩიფთობის ენებებით მაშინ ჰამეც კოვარ გაჯავრდა, როგორ სტროვანი დამიგყვარა: ისე გადამპირილობა ის სამეურბე იღვლიდა, რომე მეგონა შავ, ეს არის ჭკა მველი მიუტრეც მეთი:

— ან ტო გრიაზნი სკატინა, ჯიბგირ, შარალტან ამ ვანაქმის რას მისტრებობი? ჰამეც ასე მაგრა რათ მიჩმეტე?

ვეწებები: — მადამ, ისე მიქე, კაცი მოგდგეს! — მე ისეთი ლეწინდ ენემ გავნიერა, რომ მავსთანა ნიხტო რამე გიყუ? ირა მარტყამ? რას მარტყამ? არ გეშინიან, რომ ჰომპობები ავაფრებო და მაგ სახალაშემ ღობეში მერე დაღვლი? ჩქებტა რაი მინდა, ის ნუგებარი რამე ღმინა ხარ, რომ შენთვის ფირი გავტრებო და მიშტა ვაივუკუო მეთი? საქმიე ხარ? მინ უფრო სტროვანი გაჯავრდა, კანდისტორს შუშტუკი მაიქმინა და კონა დადაყენს, ჰამეც მელსკონინა და ღორიკები დახსენებო და ჩამამიყვანეს, სეკრეტეც სწორეთ ექ გამაბიოჯე და კინდა...

ჰოო, მართლა, ჯერ თავიდან გითხრათ, ოთრემ ისე რას ვაგებთ:

→ ჰეკარაკათ ჩვენი მექათმე ჩოლას იაგორა ჩამაცივოდა თუ — საქულჯან, ესლა ფსების დაკლებდა დაუწყებოდა და სიღნოღინ ქალაქში უჩემით ნუ წახვალ, მეც ვამოგეგები — რამეები მაყიდენ, ხამი კაცი ვარ, არ მამატყურო...

მამსონი კაცია, უარი ვერ უთხარი, და შეშვილიათ-ვის რომ წავლ, თან წავსოვლ.

ბარგი ბეგის წყვილით, ბაღაში არ მივეციოთ და ქალაქი ვაგხალში მიიღო დროეი ახანეთ. ჰამაც ეს იგორა დროეზე დასვი, ადრესი მივეცი და პესკაზე ყაჯარღელ-ხას ნუმურში გავეწავე. იმ ბეშურასხ, იგორას ხელში ხამ ბილის კარხინკა ეჭირა: მე მამაწული და მიხიხარ:

— საჭულაღ, ამაში ზაქათლორი იხევიბი არიან, ძალა მინტერესს საქონილია და ქალაქში კეი ფასი ექნე-ბათ, შერ რაღენად კონკაში ჯღები, შიგ შიტიანე და ფორთოღად წაშოილო.

ეგებები იგორჯან, კანკაში ხომ არ იტყებენ, ან ხომ არ გაფრინდებიან მეთქი? იმან თყო.

— აღხეიბთ იყავი, ნასწავლი ძებები არიან და ჰქევა ნათ: მიიქცივიანო.

კონკაში რო ჩავეციქი, ეს ხამბილი სკამინეის ქვეშ შე ვდგო. რა სჯათის ხალხი გინდა იქ არ იყო, ისე, ბეგის პა-საჯურებით იყვნენ, რომ აღდილისათვის სულ ერთმანეთს ახ ტრბორენ. ჰამაც ზაფხულსკინთ ვაგურებულ ქაღები თი-შქის სულ გაშიშვლებულიყვირე რაღა, მოინახე ჩაეცვით და წილს ქვევით და წილს ზევით ყველაფერი გაგებრტლე-ბინათ.

ჩემს გვერდით ერთი ფაშაფაზა ღელაკეი დაჯდა: შუა ცხისა იყო, ჩანსუბებული—სორიო ბოქკასა ჯვანდა, ისე კონკა რამე ექევა, გვერდებუა ცირკის მოქიდავეყო. მოკლე კაბა მუხლსათავსზე ვერც კი უფარადა.

უფურცელ და ვიფორცო; ჰაი გიდი ამასთომან, ქალაქის ქაღები რა პაკარაკი ვინმეები არიან, ეს ბეშეიოც რო აცუ-ნცრუებულა და მონდის აპკოლა შეშფენის? ნუგებარი რამე მიიწი იყო, ეს ბეშურასხ სწორედ საცალსად მასკა ლორსა ჰგავს მეთქი... ჰამაც სულ იმას ჩაეცქეროდა და თვალს არ გაშორებდა... ერთი ცნახით, ამ დედაკაცმა შა-მამბღღირა, შეხტა და იქით მიიწია, ჰამაც კანჭები დიასრ-ისა და იმხის:

— შტო, ტი ხამ, შიბანეშო!

მე ვიფორცე ხამი გვანიივარ და ეშხიან მეთქი. გულში ეკაიო: შე ბეშურასხ, ხამი რთ ექნებო, სანამ სთფელში დღეკანს ვაგაფუნდი, ბაზახანაში შემბარაქსთან პრიკაში-კით ვიყავი, ეხლაც ხშირ-მხირათ ჩამოვდივარ ხოლმე, თა-ნაე ჩლივი კეღლა შენ ასა თახახითა გავრბა მეთქი...

ერთი ცნახით, ამ ფიჭურს რომ ვარ, უტბათ წამოტბა ეს დედაკაცი და შიგ სთფელში ისეთი სილა გაამაწა, გვე-რინება დღეობის ლავაში მიაკურსო.

ბტყად ყალ-შაყალი, დაეჭრეს შუშტუკები, ხალხი შე-ყარა, მილიკია მოვარდა მე ეშხიში ვხლდები, ვერაფერი გა შიგია, ეს ქალიც კი ყვირის—გრაიხანი სკატინა, ხამ, ჯგინ-

გირ, ხულღან არესტული მამენტალსა — კანჭებში მიჩიო-ტა და ჰამაც პალუსის ბოლო მამაწყვიტო.

კა, სიყვამილი ვიყო, თუ ამასთანა შარი მენახოს, გეშვი, გავწურე, შიშინგით დაუპატარავდი. თვის ვიპარ თლბე. თანაც გავჯავადი, ჰამა არაფერი არ გადის. მილი-კიონი იმხის:—დექით ორივენი, ჩამაღიო, ურასკაში უნ-და წავაყვანოთო. ადექით, ავიღე ჩემი იმეცის ხამალო და ჩამოვღელავო.

უტბათ ამ ზამბილიდან იხემა თავი ამოყო და ამ დე-დაკაცს კანჭში არ უტყინოც, ჰო მოიღო იმანი ვახდა, ჩა-ხეღდო, მეორე იხეს იმ ქალის პალუსის ნაჭერი ნისკარტ-ში უტრიავს და ჩაყლაპას უპირებს. თურმე რის ჩქმებუა, რის ფლანი, რის ზისტინი; ამ იხევის მიშეგლი კანჭეში დაუ-ნახნათ. ჰემის ჰამტაზე მოსულად და კენეა დაუწყვიათ ამ ქალსათვინა. იმან კი მე ტყუიან!

ბილიკიანი ბეგის ვინებუე, შვარცხენე ის ქალი, ჰამა კანკარაში მიწეც მე გამამტყუნა: იხევი შენია და ოსა-თო მანღობისათვის ატყენაიქ შენა ხართ! — ორი სულეა ზარამოტსამი უნდა ჩაჯდო და ჰამაც ლახათინი შტრა-ყუც ვაგუთვინო!

ეგებები:— უქტა კამსარ, თუ იხეს მინახოთა და ფინ-ხის რამე მიპქარა, თოღ ზარამოტსამეც ის ჩაჯდეს მათა, შე რას ბერნი, ერთი ჰარიო ვინტე ჩამოსულეგარ მეთქი. ჰამაც ეგ იხევი ჩემი არ არიან. იგორასთან მეთქი...

გაჯერდა:— კეკო ტამ, — ჩვენი იგორა, მი-აგორა არ ეკითათ — შემაგდეს ვირის აბანრში და ორი დღე-ღამე სირისტში ვეგლე, მეურე გამამაშვეს და მიხტრეს: სულსკინთი შტრაივის პავესკას სახლში მიი-წელყო.

ეგებები:— ეე, ახმას ეს სადაური კანონია, იმ დედაკა-კთან სხვის დედას იხლდეს და შტრაივი კი მე დამარე-ყათ? თუ ის იხევაიკი კიდევ აზიდაში დარჩა, პესკაზე ია-გორასთან წაიყვიან და თოღ იმან კიდევ იმას უქმეატან და ჰოუტურში მაროი-ზარე, გამოფენ მეთქი!

საქმეში ხარ? გაიყინეს და გამამაგდეს. იმას იმას ვმტრა ფაშო, ვისაც ნახესტა პრესტულინათ ვიჭერო...

— მაშ ჩემის პაჯრე მე რომ ვყოფილიყავ, მაშინაც ახეთ ვიჭერო: ბოჯადით მეთქი?

— ჰოეო.

ჰამო ჩახან ასეა, ბეშურასხ ვიყო თუ რომ ის დედაკაცი არ მოვეტნო და ჰანგლათ არ მოვიცეცე მეთქი...

ძალან გაჯავარებული წამოველო. იმას აქით სულ იმ ნეტორს კინკას ვეგეზე, ეჭნება ვიგორის ის დედაკაცი, რომ ერთო ლახათიანი ისევე უყო — სპორი რაღა, ჩემი შერე-ხევისათვის პასუხი მოგსთხოვო და ჰამაც შტრაიფზე უარი ვითქვივინო!

ფარსადხ.

ტიტიკოს სქეიფი

— აბა, თითო ჰიქა დავლიით სადმე, ცრტა არ იყოს და ქე დღელაღუ ბოშო; ჩვიდეთ აფერ.—უთბოა ტრტიკომ თავის ორ ამხანაგს და ჰკრეს თავი ბნელ სარდალში.

— უბ რა ნეროა ვაყო აქანე.—წამოიძახა სურაფიამ. სარქაღლი მოუსხდენ ერთ სუფრას და დაარკურნეს.

— რას მობრთმეთ, შამენ ჰირიმე, — მთელი სარდა-ფის პატრონი.

— კაი ღვინო ვააქეთ? — რავე გეკადრება, ღვინო ნაინტერესენ გახლავს.

— მოვეტიანე ორი ბოთლი თავისი ზაკუსკით.

— ამწუჩი შენი ჰირიმე, — და მიკიტანი ფილო უტებ გაქია.

— ძლიეს არ გიცანი ბიყო.—ეხებოა იოსება ტრტი-კოს—აწი ძანაც, რომ მინდომოს, ვერსად ვერ გმგვექ-ტევა აი ჩვენი მანძელა.

— შენმა ოხრობამ, ოსებოთა ეი არა ვარ, რომ გვევიბა-რო; ან ჩხუბი ვენა—გაიხუმრა ტრტიკომ და საშივემ სი-ცილი დაიწყეს.

ფილომ ერთ საინზე ჰური დაიდა, მეორეზე ყურამა, მესამეზე ოთხი ცალი ბოლოე, ერთი კვარტი ღვინოც და ყპაწილებს წინ დაუღდა, და თანც დღე-ღამე: — კამპანიას გაუმარჯოს!..ო.

ტრტიკომ ახედ-დახედა ფილოს და გაკვირვებით მი-აძახა:

— ამას ვის მხედავ, ღმრთი მოშკალი ფილო?

— ტრტიკოჯან, ჩემო ტრტიკო, და ფილომ და ტრტი-კომ ერთმანეთი მგერად ჩამოშტნეს.

— საიდან სადაო, წინდა საბო! რა შობი? რავე ხარ?

ხომ კარგად? სხვა თქვენკენ რაამაშობე? ვდაეზნებურენ ერთმანეთს.

— იცნობათ—გაახსენდა უტბად ტრტიკოს და ფო-ლოს თავისი ამხანაგები გააცნო.—ესეც ჩვენი კარგი მის და მეგობარი ფილო შტრაიფი. აბა, ჩემო ფილო, მოწიე სკა-მიდა მეტრის სუფრასზე ნაწივეი ფილო ოთხთვის უმლა-ვე მოუჯდა ტრტიკოს.

ფილო რაქველი იყო, ერთ დროს ქუთაისში ხაშის დღეებში მჭირდა და ტრეკოს კარგად ხატვით.

-- მამს ასე, ტფილისში ვაჭრობ ფილო ახლა არა? მაღაღეც.-- უფხია ტრეკომ.

-- ვაჭრობ, მარა ჭე რა უფხარია მე ამისთანა ვაჭრობას, წიღობს ტფინი შენ ხარ ჩემი ბატონი -- ერთი ფინინ-საქეჭროს და მეორე მელიკონებზედა, ანერ ანეველი მაგენის ელში--ხევენით უპასება ფილომ.

-- არა უშვს რა, გაუძლოთ. მიირთვი, მიირთვი; ჩემო ფილო. რაცა საქევე ჩამოვედი ორი დღით ტფილისში და შერისთანა მეგობარს პატივი რავე არ უნდა ვცე!

-- ეს ღმერთმა გოუმარჯოს ჩვენს შეხვედრას, ჩვენს შეხედულებას, ჩვენს პურ-მარაღს.-- ტრეკომ სადღეგრძელო დაღია და გადავიდა ალავერდს ოსტებსა და სურათისთან.

-- იცოცხლეთ თქვენი ქორიშ, ღმერთმა თქვენი თავი ნუ მიმისხალის.-- გადაპკრა ფილომ.

კარგა ხანი იჯდა ფილო მეგობრებთან, კარგადაც დალიეს. ბოლოს ფილომ ბოლოში მოითხოვა და ბანცა-ლალ დახლისაკენ გასწია, რომ მუშტრებოსათვის მიეხედნა. შეხარბოშებულმა ამხანაგებმა ცოტა ხანს კვდევ სვეს. შემდეგ კი, ტრეკო დახლონა მივიდა სასვე ქიქით ხელში, ამხანაგებიც მიიწვია და განაგრძეს სმა--ჩემს ფილოს ჩვენთან დასაჯდომით სად ცალია, ის დახლში უნდა იყოს. ამიტომ ჩვენ მივიდეთ ახლა იმისთან. ამ ჩაეს ქიქით ამხანაგებო ვადღინდელით იმ კაცის წარმოება და ვაჭრობა, რომელიცა, რომე ჩვენ შეგვხვდება და პატივს გეცემს. ეს არის ჩვენი ფილო. რო ვინცოვბა ფილო არ ყოფილიყო, ეს წარმოება არ იქნებოდა. რო ვინცოვბა ეს წარმოება არ ყოფილიყო, ფილო არ იქნებოდა და არც ჩვენ ვიქნებოდით აქანე და ამისთანა ტკბილი პურის ჭამაც არ გვექნებოდა. ამიტომ გოუმარჯოს მაგას, გოუმარჯოს, მაგის წარმოებას და მაგის ყოჩიფვლს.-- ტრეკომ ფილო გადაცოცნა, ჩაის ჭიჭა გადაკრა და ამხანაგებს გადასცა.

-- ამა ბიჭეო, მამს ერთი პეტერა--კობტა მრავალა-ლუ ევაამიერ...--შესძახეს ამხანაგებმა.

ფილო მუშტრითან გაიქცა.

-- ბიჭო ტრეკო. ფილო არ გვეყოფა შე ოჯახპრობა ამდენს რომ ესეაშთ! გავათავით ბარემ--გადღუჭრულა იოსებმა.

-- მეცა შე კაცო; ქუთეისს ორი აბაზია ღვინო და აქანე ათ შურტო მტეი ხომ არ იქნება! ნუ ჯანაბას, სამ აბაზს მიცემს, არაფერს დაეკლებ; ნუ გეშინია.

კიდევ დიდხანს სვეს ბიჭებმა, აღარაფერი დაუტოვეს ფილოს უღლგრძელუბელი და ბოლოს კარგა ნასაემებმა მოითხოვეს ამგარნიშ.

-- რამდენია ფილო ჩემი. ამა მითხარო! -- გასძახა ტრეკომ.

-- შეილა და ათი შური, გენცვალე. ტრეკო შეშვითადა, გულო რაღაც საშინლად აუტყავა. ხელში 2 მ. და 50 კ. ხურდა ფული ეჭირა, რომლის მიცემით ფილოს ასაბოვნებდა კიდევ ეგონა, რადგან თვითონ გამოამგარიშებული მჭირდა მხოლოდ 2 მ. და 20 კაშ.

-- რავე ყილი, ფილო ბოთლი ღვინო--ჰკითხა გაციორებულმა ტრეკომ.

-- ექვსი აბაზი.

--ექვსი აბაზითი! რას ამბობ, კაცო?! ქუთაისს ორი აბაზი. აქ რა ამბავი? შეგარტენა ღმერთმა. დაგასხი თავს ლაფი. უსინდისო. ვასკი, ვაგვი ჩემთან და ეილო მაგდენი მაიგაროშე. მე კი ამის მეტე ფული არა მაქვს ჯიბეში, შე უყრისსალა, შენა. კი შეგვხვდები ქუთისი და გიტრებეღ დღესსა.

-- თუ ფული არა გჭონდა, რას მეფიროვლი აქ შე ვირის მაიმამფილო შენა? ესლავე წაყიყან ვირის აბანოში.-- ცხარბოდა ფილო.

ამ დროს ჩაერთა საქმეში მილიცია და კომისარიატისკენ უკრა თავი მოხზებრებს.

-- დაგასხი თავსლავი შე საეკულიანტო, შენა. ფუი, შენს ვაეკობას. შენთან ჩამომსვლელს კი რა უფხარა და შენს პატივს მიცემლს, შე ჭოფავო შენა.-- აგინებდა ტრეკო გზადგაზა ფილოს.

-- ფუი, შენს კაცობას დაეახსი თავსლავი შენისთანა მუშტარს! რაღაც კანეიკები დახარგო კაცმა და იციც ვერ გვისტუმრო, შე სალახანა შენა!--ცხარბოდა ფილო და აფურთხებდა ტრეკოს.

იოსებმა და სერაფიმა კი ჩემად იცინოდენ და ერთიმანეთს ეჭურულუბდენ:

-- რავე ტყეულად ჩეჩიაა ბიჭო ჩვენი ტრეკოს პრეტელ-პრეტელმა ჩეჩებმა!

ბალაჯან.

რეზი კონო-ქესკელია

წოვალა დაუდგეს ჩემს სიცოცხლეს. მე რომ ქვეყანად არ გახეზილიყავ, ის მეჩრჩინა. კაცო, ერთი დღე, აერთი დამაქ (კვლე ნისუნის მონაწილეობით) ისე არ გაიგოდა, რომ ახალი ქორი თავს არ დამატყდეს და სიცოცხლე არ გამომწაიოს.

შეკლა ჭირს რომ თავი დაეანებოთ, განვიხილოთ ერთი შეკლაწმნავი შემთხვევა, რომელიც ნათლად გეუწყუწებს ჩემს მღვანელობას:

მე, როგორც ახალგაზრდა კაცი, დავეხეტებოდი ოფისსაველს პრესპექტზე ჩემის გახუნებულ ტანისაშო-სში.

მარტოობით დაზარულს დღერთმა ვადომხვდა და გადმომიგოა „ქალი ბურჟუაზიანი“ (მხატვრული მღვენ-რი), რომელსაც დიდათ დაუფასოვლი და სიყვარული განუძლავდე.

თურმე ამ ქალს სხეაც ეტრისი და გამუწავდა „სამთა სიყვარული“ (არაჩვეულებრივი დადგმა).

ქალს თურმე ორიენენ მოეწყონდით. ამიტომ ვერც

მიისთან გადახილეთო ვერც ჩემსკენ.

ეს რომ ვიკვირ, თავს ბრუ დამესხა და რეტეანივით დაგიწყე ლაბაოკო:

-- ვიშვიე ვანძი! ვიშვიე სატრელო „ხალხის სათაყვანებელი“ (ბენა ტრეპინის მონაწილეობით) და ისიც ღამის ხელიდან გამეშავს!

ოიო დღის შემდეგ გზაში შემომხვდა. სახეზე აიღწყო, თვალიც ცას მიაპკრო, ცრემლმობა წამოსცივდა და შე თვალწინ წარმომიდგა „ქალი გზა-ჯვარდინი“ (მხატვრული სურათი ორ სერიალ).

დავბრუნდი შინ. მივგრაღვიეთ მოვილიდი შუა ქუჩა-ში ჩემს წინ სუყეულადვერი აიჩია დიხმასლავითი. ვვლარა-ფერს ვერა ვხედავდი და ამიტომ დავეტაკე იქვე მღვო შეუზოვს, რომელმაც შეკარგავ შემომბღლიარა თუ „შავი მგლის შვილი“ (დუგლას ფერბენქსის მონაწილეობით).

როგორც იყო, სახლს მოვალწიე. განზრახული მქონდა ჯაკობი ავეჯეულობასზე ამომეყარა და ქუჩურლი დამეშტ-ვრია. მაგრამ აქაც ბედად მიტყუნდა და შინ სტუმრად და-

ქალის კლასიზმმა

ო. ბოგორ ცხელა!
 ცხელა. ცეცხლის ალი მეღება მთელს ტანზე. ზღვა-საკით ტრავეს ჩემი განიერი მკერდი, თვალებს სჭრის შხის ელვარება.
 გახურებულ გულს სწევს და დაგავს ცეცხლის აღმუ-რი.

საბამიანსმრი (გურია): ზემოხეთის აღმასკომის თავი ავღლამარე კორტიკაძემ, ყოველგვარი კავშირი და დამოკიდებულება გასწყვიტა საქმიანისგან თემთან და გამოაცხადა ზემოხეთის დამოუკიდებლობა. საქმიანის მთავარი. მას ულტრამატური გავრცელება, რათა ეპოს ნაწილი დაუყონებელი გამოეზავნოს მის განკარგულებას, რაზედაც უნდა ეუბნებინას. მოსალოდნელია შეტაკება.

მიძღვნი: უგზო-უცვლად დაკარგა თავისი თავი საქმიანის საყრდენი ამხანაგობის თავგანთავსებამ, რომელიც სიმინდის საყლად იყო წასული. მივიწინა სიხივის შეატყობინოს, თუ სად იმყოფება თვითონ.

(გრიბო)
წაღვნი: ზაქკომ გახსნა მისი, სადაც საქორი საგნების გარდა, რაც არ ვინდა ის არის. მისაზიის მესვეურს, როგორც ახალგაზრდა კაცს, მისაზიანი ჯდომას. წმინდა პატივს სიბრძნობა ურჩევნია. ასე ასწავლეს მას გვირგვინი.

მიძღვნი: წესლაც კარგი დროსტარება. ბავშვები პეპლებს დასდევენ, ხოლო მათი დედები ანაწმნობენ.

ქულაში: სასონმა მელოტიანის დახმარებით მოახდინა თავის თავზე ცდა, რამაც უნდა შედეგი მიიღოს. აღმინს ყველაზე უფრო ასუქებს თურქს სკოლის ფული. სასონი თანდათან სუქდება.

მაგრამ მის წინააღმდეგ ილაშქრებს ვასილი, რომელიც აპტიკებს, რომ ადამიანს ღირსის ქონი უფრო ასუქებს. იგი ვალსისი წალდით ნადირობს მეზობლის ღირებზე.

ქიდანვე: სკოლაში ჰაერის გაწმენდის მიზნით, ჩამტრევის ყველა მინები და ესლა ქარი შრე თავისუფლად ნივარდობს.

(ავიზაბა)
 საგარეჯო: პროფკავშირის და პოლიტგანის შორის მიმდინდელი ურთიერთობის გამწვავება. დავა აკეთ მის შესახებ, თუ ვის ეკუთვნის კლუბი-სამკიბილეო, რომელიც, როგორც სადგომი საგანი, როდესაც მხოლოდ დეტალებს უყურადღებობს.

(ჩარუაჯი)
ქუთაისი: აღმასკომის განკარგულებით საცდურის ქუჩაზე აკრძალულია მიმოსვლა რამით და ავიდარნი, რომ ამით ავიღებულ იქნას თავიდან უმეტესი შემთხვევა. ქუჩის შეკრება ვადაწყვეტილია და შეუღლებიან საქართველოს გასაბჭოებისათვის ითვლება. **(ქუთაისი)**

გორი: გულში პირველი შემთხვევა იყო გორის პროფბიურის საქმიანისგან ასრეზობაში, რომ იგი თავის დროზე გააღო მეთვალყურე და მსურველს საშუალება მიუცათ თერნალ-გაზეთების წაიხიროს. მოსალოდნელია ამ იმპათსა მოვლენამ ტაროსი შესცვლოს. **(შენ-გული)**

ბახვი (გურია): ყოველდღიური უწყინებლობა სამედიცინოებამ ნორა გაუგზავნა კომკავშირისთვის, რათა ამ უკანასკნელს დასტავლენ სამი წლის წინეთი თევზაქციაქმისი ექვლესია. „ოკუპანტები“ უნდა აბზობენ ევაქუაციაზე. მოსალოდნელია ჯგეროხანთა ოპი. მღვდელის საომარი წყერის იპარსავე; ამბობენ:—სურულია, „ეკომპობლი“ ომში მიიწინა არ შეგვარჩენენ და სჯობია გაპაროს.

(ს. ბახვილი)

ჩიხაბი: ყოველი თავიდა (1) მელქისილემ ქუჩისა იავდა ჰაერის კიბლეს, რომლებიც ჩაუტყვებია რადიოტრეკუ-ვია სტეპისათვის და მოუტოვებია საქათა რადიოგობიონთ ძველ ხელშობს ესლაც აკრძალეს. **(გაუშა-ქვლილი)**

საქმიანისგან: ავტობიუსის თავგანთავსებამ უკეთილდამ ნაპოწიწა დიოგენის ფანარი, რომლებიც უნდა მოახსონ ტარტაროზორი და სცემოს მას „ტარტაროზი“ ე-...
(ბარ-კორი)

თუმცა ეს ასეა, მაგრამ მე მაინც არა ვარ ეკონომიკა, რადგან ამ შუა ზაფხულის დღეებში მოსვენების არ ხადლევს დიდი სიხებიერი. როცა შინა ვარ კიდევ უფრო მაღვადიან ვგრძნობ თავს. მიყვარს რომანების კითხვა, მე მაშინ ჩემს თავს ვადარებ ხოლმე ამა თუ იმ, რომანის გმირს, მსურს ხოლმე, რომ მათზე გამეუდებე ვეყო. ესაზან მეტად შემიყვარდა მ. ჯავახიშვილის რომანების კითხვა. მის ნაწარმოებს შორის ყველაზე უფრო მომწონს **თორი სა-ყველი**. აქ რომანის გმირი ცუქუა მზილავს და მტაცებს, მტაცებს, რადგან მთელი მისი მოქმედება **მიმართულია მამაკაცების წინააღმდეგ**, გულდამსთი რომინერგობე გვიადვილებს ხოლმე განსაკუთრებით იმ ადგილებში, საცა ქალი თავის ქმრის წინააღმდეგ ილაშქრებს. იბრძვის რომ შამაკის ბრუტულებისაგან თავი განითავსოფლოს. მე მაშინ აღტაცებით წამოვიდებ ხოლმე: „შალაჩინა, შალაჩინა ცუქუაჯანი! შენ თამადა შეგვიძლია პირველი თუ არა, მეორე ავლილი მაინც დაიკაო ქალი **მოძრაობის ისტორიაში**“ ამას ის ხანმავალი წამოვიდებ ხოლმე, რომ ჩემი ქმარი, რაც უნდა საქმეში იყოს გათოლო, გვიცოცხე წამოვარდება და გაშტერებთ მიყურებს ხოლმე. საცოდავით დასტუტავს თავლებს და დიდხანს უსტაცებთ მომიჩრებია. სარბალი მიჩივს — იგი ჩემს ამავე საქციელს, თორემ პირველ ხანებში მკაცრე გადამცდარი ვეგონე რადინერგობე მქმის დასაძახებელ ვაქაო, რომელიც სზრიალ მჭაქორი დამიბრუნებდა ხოლმე. „იი, შუახინოს და დასწყევლის ღმერთმა ჯავახიშვილია თუ რატა ჯანდაბა, ჩემს სკოლოდ დაუტყრის ის ოხერი რომანები. ლამის არის ქალი მკაცრე გადამიბროს.“—იტყვის ხოლმე სზრიალ ბზახმო-რიელი.

მე ეს ენერგიულობა და თვალებიდან ცეცხლს ადრქვევ-უქმტკიცე, რომ ჯავახიშვილი დიდი მოტივია. მას ზადალი არა ჰყავს ჩემს ქართულ ლიტერატურაში. ჯავახიშვილი რამით ჩანს და ჩვენი ცხოვრების ყოველ კუნ-ქულს და განსაკუთრებით დიდი ნიჭი და ცოდნა გამოიჩინა ქართულ ქალის ფსიქიკის ასახვაში. შერდეგ იმდენად მეზობლა ნერვები, რომ ძუ ვეფხივით წამოვიკრებო ხოლმე, მივარებდი ქმარს და ვლამბავ რაც ექ შემიძლია. შერდეგ გადავდივარ ოჯახურ საქმიანობაში საკითხებზე, მექმართი და ლანდფანგინებით უტკიცებ, რაც საქათა, ახალი ტანსაცმელი, ტრედვები და შოლიაა. ლორიავანი და მუსი, პომდა და სხვადსხვა, რაც რომ ქალისათვის აუცილებელ და გადაუდებელ საქმიანება წარმოადგენს. უმტკიცე: თუ არ შეუსრულებია ჩემს სამართლიანი მოთხოვნილება, ამ შემთხვევაში გვეტყვი, წავალ. სხვას უფრო მდინარს და ფულიანს გაცევი. მას ეს სიცი-პულს გავწმარებ, დავსწავებ, დადგავებ. აღმიწებს უწყევლად ვასწავლდებივინ. ეუბნები, რომ ჩემი მოთხოვნილებები განსაკუთრებულ დაამკეთილოებს და ამით მოიხსნის თავი-ვალი ქალის წინაშე; იმ ქალის, რომელიც დღეს აღარ წარმოადგენს მამაკაცისათვის მხოლოდ გასართობ ნივთს, არამედ მის თანასწორსა და მისივე უფლებებით ოლქრევილ პიროვნებას. ასე მიდის ჩემს და აყალ-მაყალში მთელი დღეები.

საღმრთაობით ხოლმე, როცა გრილი სიო დაბურავს, მე უკვე გამზაბებული ვარ გასასიერნებლად. კავალერა მსა-

თისათვის მიუღწივს რუსთაველის პროსპექტზე. თმებ დასუ-
კუქებულა, პულრით და ღვითი გაბრუნებული გავუყრი
მელაქს მღვ ავი და თეილი საათები გუქუქუქობთ ხოლმე,
სიყვარულზე, ჩვენი პირველი ცხოვრების შესახებ. დაე-
წყებთ რუსთაველის პროსპექტიდან, შემდეგ კინოში, შე-
დმდე არტოში და არტოდან დაბრუნებულნი გზაში ჩემს
სახლამდე. სანამდისაც ჩემი კავალერი აუცილებლად მო-
მაცოცხლებ ხოლმე. ესაბრუნებ ერთსა და იმავე „სიყვარუ-
ლის“ თემებზე, მეტად საინტერესოა ჩემი პლუმბონიკის
მაღალი წვერულვამ გაპასუვლი. ჩაკეცვრუტებული.
ფულანა. ტკბილად მოსაუბრე გეგონებთა იაღინი გეგუ-
ქუქებო ისე ტკბილი და მომბიბლავი ხმა აქვს. დარღ-
მანი, ენა-მხვილი და მეტად სანდოიანი. მომაცოცხლებ
ხოლმე მე სახლამდის. შემომხვევს ხელს წყლებ, ამოი-
კინის ჟუჟუნა წყლიან თვალებს და ისე კმაყოფილი ნე-

ლის ნაბიჯით გაბრუნდება ხოლმე ჯეირანივით. მე უც-
ქერ, სანახ თვალს არ მივფარებ. ტანში ყოფნატელი და-
მარბუნა ხოლმე შევიდვარ სახლში და ჩემს ქვარს პირიქით
დაღუქვებ საყვედურს და ლაშქვარ-გინებას. ამგვარად მი-
ღიან ჩემი დღეები. ძილის შემდეგ კვლავ რომანების კით-
ხვით ვაჭარვებ დარღმებს. შემდეგ ვაბრუნებულნი ქვართან
ჩხუბს ვანდომებ რამდენიმე საათს, ხოლო საღამოთი კი
კავალერთან აღვრჩით და სიყვარულით ვაჭარვებ ჩემთვის
ტკბილსა და სასიამოვნო წუთებს. ასეთია ჩემი აღსარება.
ამით მე ვამტკიცებ, რომ ჩემი ქალები—მოხუც კი აღარა
ვართ მამაკაცების, არამედ მათი თანასწორი. სრულფულე-
ბიანი მოქალაქე და მომავალი ოპოზის მტკიცე საბირველი
და ბურჯი.

ოდიშმალი

სწარამ-ხაშურა

უსუფთაობამ დავიპარო
საყვარ ქუჩა ნავგია.
მივიღვართ, ცხენაზე ხელს ვიყუ-
და ესუნთხავთ სიმწრით-დავითა.

კოპერატორები არმაკა
გინებთ ავტობუსს მუშტარებს;
თუ ვინმემ ენა შევარა
მიუღერს ბრაზით მუშტებსა.

აბრამაშვილი ივანე
გაზეთში იყო „მეტელი“.
პირადი საბრუნავისათვის
კაცია თვადიდებული.

აღმასკომში კ. ენუქის
მულამ აქვს რაბარუბია,
ორი დღე უნდა უცადო,
რომ მოგეცეს მან პასუხია.

აღმასკომისა კულტბალში
მეზალეთ ორი ცხვია-
მთლად ყველაფერი ვადაპარეს,
მეგრამ არავის სცხვრია.
ტარტაროს, ეხლა გვეჭირა
ზენი ჩანგალი, კეჭია.
ხაშურში ფოსტის უფროსი
გაბსოვდეს პეტრე გვითა.

თლილაჟუბი.

სამრეაილი

ყური მათხოვე, მკითხველი,
უხდა დაეწყო ლექსია!
საწყალი ბიჭი გასლავარ
და მაინც თავზე მისხმია.
ღამე სინმარი მაწვალებს
და დღე ცხოვრების ტრატორ!
ვის უთხრა, ან ვის გავანდო
მე ჩემი უბედურება?!
არვის ვაწყუბებ. დაავიჯარ
როგორც ლანდი და ცხოვრებლი
მზე ჩემთვის აღარ ანათებს
და მთავრე დასალოპველი.
ეზივარ, ფიჭვები მაწუხებს.
ძახილი მესმის შორიდან:
კავანელი ზვიკი, ნუ სდუმხარ,
ლექსის წერის დრო მოვიდა.

ქალაქის საავადმყოფო
სულს ღაფავს სიბინძურში
მზრუნველი ხელი არა სწანს
არც შვეში, არცა დამეში.
ოღეს ღრუბელმა რვა ივლისი
ისლობით გავ

და ვაღრინა ქვეყნის
წუხილი, გულის იარა,—
სწორედ იმ ვამად შენობას
ესტურბა ქალი ზებია!
(მას შემდეგ რაღაც დღემლით
ბაღში ხეები ხმებინა),
გადარა ზანიდა იმსა,
ზად გვირდა მისი ხსენება!
ქეთოს, ქეთუშას, ქეთუნა!
აღბად ეს მოგახსენება.

მიღვანი მიხა საღვურის
ამომავალი მივარე;
მალა ქვიფობს ბიჭებით,
და ძირს წვიმა და ქარია.
ვეულისიანი ექიმი
სამტრედიისა „სიძეა“!
და სამტრედიეა ქალაქი,
სულ სხვაა, ჩემო ბიძია!
გრიშას მეზარის და ლითოს.
(და ლითოსს როგორც წესია
როგორც წესია მიხასთან
მღერის ქალაქის ლექსია.
ღექსი დარჩება ჩემს გულში
როგორც მიხავს სადარო!
მიხას წიცივამს ცხოვრება,
გრიშას—ქუბო და ავური.
ჯავთან ვაგებთ ბაქარი,
ბაქარი სიმსო მკვალვისა!
მკვალვზე მიოდენით ტრატორ-
ტრატორი ფერი შავისა.
ბეი, ნიშანი სიშვისს,
ილიას მედიკანისა!
ჯავშების სადარაჯოზე,
„გალობა“ გულისი და იმსა.
ღილა თენდება, შენდება.
მწუხარებს სამი ფიკარი!
ფიკარი საგვლოვიარო,
გლოვიით რომ ასე ვიკანთ,
რხევა მჭირდება ქალწულის.

ქალწული მისწონს ჩარკვიანს!
მთაბარად ექებს, ვერ ჰპოვა.
რაღაც რომ ტუბი ავლია.
ჩვენი თურნალი ვრცელდება
ექით, კარგად არ უყვარს!
ეს მთა, კარგად იქნება,
თუ კი არ ივლით სულ უკან.
ვეფიავარ ნამუსს (თუ კი მაქვს)
ზღამდე მოამყლა გულია!
მღერინა „ღინი ბიჭები“,
კი ლა-თამაშით უღვიანა.
რომ არ დავგლო მკითხველი,
საქმე გენა დიდი კეთილი—
სგლობს აქ შეგვეყვიტო ხნაურთ;
ჩიტბით, ჩითბით და წერტილით.

კავანელი ზვიკი

დიდი ჯისხანი

აქ შინაურ საქონლებს
დაემართათ ძირობა,
და გულტები იქიანა:
— ჩემი ექიმი გვეჩირია.
აღმასკომში მივდუნ,
აჯცადა აურ-ზაური.
ტელეფონში წვილო
დაღვინიმიე შაური...
და ექიმსა ანთოეს
სსე უბედურება.
დაბრუნდენ და დაუწყეს
ლოდინი და ყურება.
(ეს ექიმი, იცნობდეთ,
მეცმარიაშვილი).
უცლად და არ მოღის—
ყველა მოწყენილია.
მესამე დღეს მიზრბანდ-
(მოგება და ბილა)...
მეგრამ საქონლები კი
ყველა დაწყვეტილია.
სთქვა:—მე მჯერა ესენი-
დახოცოლა ქირობა.
და დასწერა „რეკეპტი“
მაიი დაწვა ქირობა.
აღბად უნდა უყვადო
შეგებულება ექიმსა!
და ამაზე, გონია,
უარი მას არ ეთქმისა.

...ი.ე.

შემოქმედელ

...ს ყიდვასა ევაზიერ,
...ყოთო, მიმართე ხელით.
ფულის მოგება მწადია,
ჯრიეტ არა მიქეს თხელით.
ექვთიმე ტყვილად ნუ ლამობს,
აქა ვარ ძველი მგელით.
(გამოდი თუ შეგიძლია,
მე საჭილაოთ გელით)!

„გზა ნაგზურს, — წყალი ნაწყურს“

თქმულება ძველის-ძველია...
ნიკიფორესაც დაეიხმარა,
— არის ნამდვილი მელია.

საქმე არ უყვარს, ზარმაცობს,
სულ ღოღავს წარა-მარათ,
— მაგრამ კი დაფატურდება
თუ დაეხანებე ფარათ.

ექვთიმემ შემოუთვალა:
— ამდენი კვებნა კმარათ,
სჯობია თხილის ყოფაზე
ხელი აიღო ჩქარათ.

წინაში ყველას ატყუებ,
ვინაც კი მოვიტანათ.
მაგ საქმესა სჯობს — წახვი
დაამუშაოთ ყანათ.

თორემ გვიანია ქნება
თავის და კინჩის ფხანათ.
რატომ ვერ მიხვდი აძღუნენას.
რატომ დაღდა დღეს სხვა ხანათ?

ლიმპლიბიტო.

შობინი და შოსინი

ფოს. რა ქენი, ცაე, ყაჰმა ჩაგახა-
ლიათ?

ფოტ. უი, უი, ნუ გამახსენებ შენი
ქირიე... შენსას კაი ყოლიფერი და,
სულ თოთხ მენდელურა და მოკინ-
ცილიდა ვინცხა ქუთათელიამე, ამისა-
ნა კაქალის გარევიჯებ.

ფოს. ერთი ქუთათელიამე გაძაგერ-
სო კაკლებზე რომ ფარმოებდა; ყო-
ველ წელიწადს, რომ გვიხიბრიდა თუ-
ნელ და ავი კილო ვინლა ყოვილა?!

ფოტ. აჰ, მისი მძაი ქუთათელიამე
არის, მისი ქუთათელი ამოქაჰმა მიწამ
ადრე.

ფოს. შენ თუ გიკეთად, დღაივ,
მაინც?

ფოტ. რაცხა გულო, მარა კეთება
მაინც არ ქვია... მარშან ხეანდრიანის
მქონდა და წამებდა; წროულს ჯაიო-
ხიას ვარევიე, წყოთლი კოლოფი მი-
თხიან; მევიტანე თუ არა, მოსე ხოცეს
გავახსნიე და ვაშინდრე ვაკვრი, ქუ-
ლეი, ნეაბევი ხეზე შევაფორიე, მე-
ხილის კი ულოცე და ნათვალის, დი-
ნობიდა რუმბა-რუმბა; გევედვდი:
ამინუტში რომ მიტოპნიდა ცახის კა-
ტარში, მუთუვილიდა გულზე და კო-
ტრიალით მოკინძისთილიდა (ახლა
მარა რავარც იყო, ერთი ფუთი ამო-
ვლოტეუ მაინც).

ფოსინე. ოჯგი, წაღდი ხომ არ ჩამო
გოღდია მალდობი?

ფოტინე. რა შუაშია არა, დღო, ამა
ვინას კეთდა ჩაუკლებლად? წროუნ-
დლისანი მაინც კაცეს არ მოსწორია.

ფოს. ია მაინც თუ გაყიდე ასს
ტუშში?

საგარეჯოს თაბრუმი

სურ. შერელინგის

მოკარნახე (მთვრალ მსახიობებს): დაიქუტე თქვენ ოჯახი... გამოიღ-
ვიეთ, წარმოდგენა იწყება..

ფოს. იგი იკი, დღო, მარა რაიყველი
დაითიული ვიყავით დღის ხორცა,
რაცხა ცოცხა ჩაფიჯათ, კაცეს მივად-
ნე, პაწევი ვალი მქონდა და მე ქე დაე-
რჩი ოსე. წინ და თუკნ ხელს ვიფარებ.

ფოტ. უი, გულო, სულ კი მეტებო-
და; თვარა ვინ ჩიოდა! ვიყთ ასე საფა-
რიზო შემივლი. თუ არაკაიო აფერს
შემიკერავს, მიმზირონ... მშედობით,
თაო და როის მქონდა ბედი.

შხანკოლა

ლიხაური (გურია)

ემდურის გასულ წელიწადს
ზოგ-ზოგი მოსახლობა:
—ღვინო ნაკლები მოვიდა,
მეხსრობს ქეოფი, ღრეობა.

მაგრამ ზოგიერთ ყმაწვილებს,
ხოში რომ აუტცხადღესა, —
სად ვინდა რომ ვერ იშვინოს
ნოეს ცრემლები — ადეს!
ზშირად ეფინა მოედანს
ახალგაზრდათა გუნდები
წალენიე-წაზარბოშები,
ბარბაციით, მოხროლ კუნთებით.

ჩხუბი, თან ქეების ტრიალი
და მკლავში ხელის ტანებია.
ერთხელ თუ ორხელ, არ ვიცი,
კიდც იელღეს დანებმა.

მაინც რა ფინთი კაცია
ეს თამეჯდომარე ალიო?
დასძახა სამკოსი სხელით:
ჯჯა: „უ არ ვნახო მთვარალი.
თუ დათვრეთ, ღმერთი გავიწყრეთ,
მადლე მონახეთ შინაო“.

ამ სახით „მოვარჯიშენი“
სულ ყველა დავეიშინაო.
„ვის უნახავსო ღვინის სმით,
სარგებლობათა, სერიო...“
ასე მოგვეკლო, ტრატაროხ;
თვალის გართობა სერიო.

სუსის ამაგები

ათანასი.

ეს ჩვენი დაბა-სოფლი
გაიგისა ვეჭარ-ჩარჩებთ.
ხალხს ემზინა და ამბობს:
მათგან ჩვენი ვერ ვადგარჩებთ.
მაგრამ... სტრიონ ჩარჩებთ.
—დაგედევა ბევრი ვალეგი.
აჰ „უბო“ —ს გაძლიერებამ
მთლად დავეყრება თვალეგი.
რომ ათარ არის იმელიტ!
მწარეა ჩვენი ყოფათ.

ჩვენი დილოურ ნავეჭო
სალოლომე, სურ, სამსინი
ეხლანას უფრო მკარავლდენ
სირავ-მიკიტან ძველებო,
მოქვილი ენის პატრონი,
პურო-ღვინის გამყდელეგები.
ბალოლომე, სურ, სამსინი
ეხლა აწყოთენ დიდ ომსა.
პროტეტის ნოტას ფშხაბდენ
ჩვენი მალეოთ პრიდომსა.
აიონ დადვადეს ქალეებმა
მიართვის ნოტა ძლიერო:
—არაგროთ თესლი მოგვეკით?
რატომ დავეყრეთ მიზეო?
არანმა უღუნია: —ღაივ,
რას მუენებთ თქენიო?
პარკის მოსავალს ებარა
ჩემი ცოლ-შვილის ჩრენა!

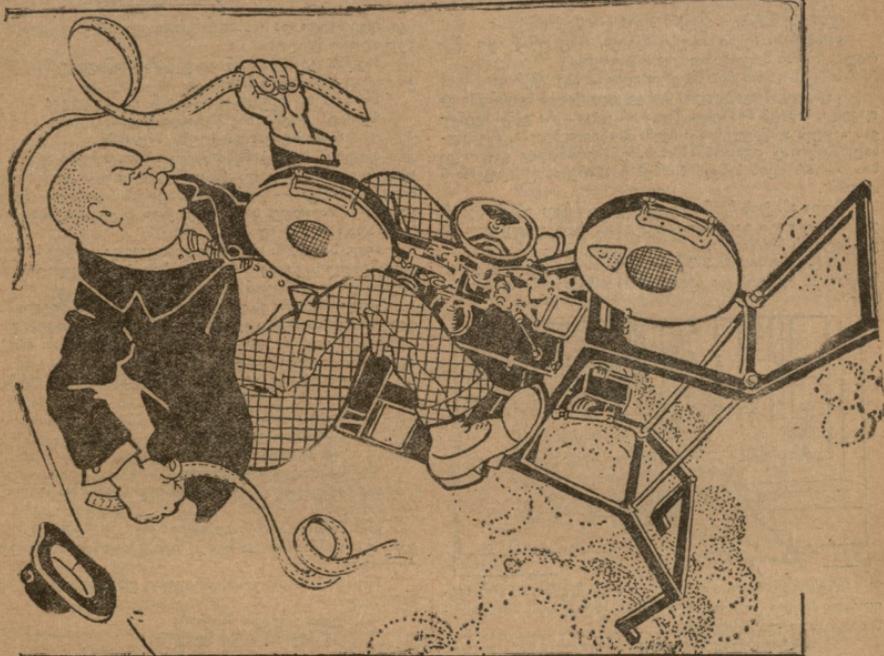
გლიკეაძე.

დაჯინებენ

გერგოგინებენ

სურ. შერლონგის

მირბის მიჭოლვას აღმა-დაღმა ეს სახკინბრეწვეი, ის სულ ჩემია, ამ საქმეში არც ერთი ბეწვე არვის ეკუთვნის... მაშ გასწი კინოვ და წამოყვანე; მუღამ გასოვდეს, შენი ღმერთი ვარ მე—გერმანე.

მოსკოვ-პარიზში ჩემს ჭენებას არ აქვს საზღვარი; თუმც ჩვენს ფილმებზე ყველგან გვიღობრეს ცივ-ცივი ვარი, მაგრამ ნუ დარღობ. ნუ გაღმობჭირი შენ კრემლის ოჯახსა, და ფული მომეც მე ფულებით გაუმადლარსა.

მომეც ქანჭარი, აილე ვალი და მაგრძობინე ცხოვრების დღეაი.
„მერსედესი“ მყავს მე სწრაფ-მავალი, გადამატარა კელენი და ღრენი.

„ნუ შემობრალბე „დაქანტულობით“ თავგანწირულსა შენსა მხედარსა.

არ დაგიმაღავე—მე შენ გიქცერი, როგორც მეწვეულ ფურსს და სახედარსა.

პერესტიანის „საფურ-საფლავში“ გზას გამინათებს ბარსკის „მუჭურა“;

„მეცტრე ზეითი“ კი დაპებრავს ნავში, როგორც „მედილი მიჭავა“—ს ქურა.

გასწი... მაგრამ, ო—რადა გასწიო; ძლიეს-და მიხობხავ შენ უგზო-უკვლოთ.

არა, არ მითხობა—ბატონო ჩემო, ცოტა თობარის უნდა დაუკლოთ“
ვერ შემაშინებს მე რვეიზია; (როცა მოიდა, რა ვაქი?)
„თუ კი აქამდე მას არ ემონა, არც აწ ემონოს შენი“ გერმანე.

დაე, აყენონ ჩემს შესახებ ბული და მტერი! „ვერ შემაშინოს მისმა ბასრმა მოსისხლე მტერი!“
ოცნება ჩემი უსაზღვროა... გასწი... ჰაბარდა.
ნუ თუ ვერ ხედავ—სახკინბრეწვეი მთლად მე ჩამბარდა?!

„ცუდით ხომ მაინც არა ჩაიყლი“
აქე იმაოდ „ფულის კეთება“?
ჩვენგან თელილსა სალოაროს ჰქონდეს, პე და რეისითოთ რაც გაღაგერება.
„და ჩემს შემდგომად მოძმესა ჩემს-სიძნელე გზისა“ არ გაუჭირდეს,
„და შეუბოვრად“ გაღმა ედავოს, გამოღმა ვინმე თუ აღხირდეს.

გერგოგინებრეწვი სახელია აწ სახკინბრეწვის. ის მე შევქენი (!) ჩემებრ გული მასზე ვის ეწვის?!
ოცნება ჩემი ფრთიანია... გასწი... ჰაბარდა...
ნუ თუ ვერ ხედავ—სახკინბრეწვეი მთლად მე ჩამბარდა?!
ენუქი.

ცნობათა შიშვება

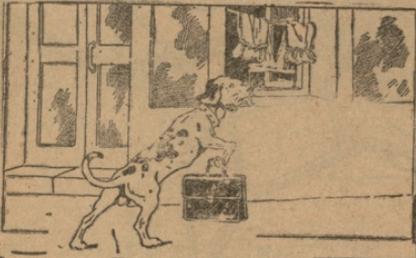

კვანტს: მართალი ავლია: პირიბილი ბევრი აქვს. სიჭკამარა: ჩვენი პასუხი იგივეა, რაც უწინ იყო. წერლის თებას მოვიხმართ სურათისათვის.

თქვენს „ახილენა“-ში ერთი ლაღას ასე სწერია: „უნდა გამოვტყუდო: მერვე ვაგოფიან მეცხრეში ვა დავედი, მაგრამ ნიშნების წერა არ ვიცო... რა ვქნა ჩვენთვის არავის უსწავლებია... ჩვემა მასწავლებელმა, რომელსაც, როგორც თვითონ ამბობს, უნივერსიტეტი გაუთავებია, — არ იცის სახეენ ნიშნების მხარება და დაფასთან დგომა“.

შოდა ამიტომ ჩვენი გულწრფელი რჩევა იქნება: გერ გერობით თავი ვაანებეთ პოეტობას, რომელსაც სჯობია გრამატიკის შესწავლა.

ტარტაროზის მძის შვილს (ხილისთავი, გურია): გვიგზავნი ამ სურათს და გვთხოვთ იგი მოვიათვესთ ეჭურბლოში.

აქ გასაკვირალი არაფერი არ არის ჩვენთვის. პოეტების ხალხი კი არა, ჩვენ ისეთი კაცოც გვიჩანას. რომელიც ასეთ ლექს სწერდა:

გალავინსკე მივიღოდი
ცხვც კი დავინახე.
ძალით პორტფელს მიათრევდა
თვით მე ვნახე დავინახე,—

და თავისი თავი პოეტად მიჩნდა. (რას ნიშნავს ახრის თავისუფლება?)

შავ-შენ-ვლად-ვენს (ქუთაისი): მოგვასვენეთ რა! რა დღევიშავეთა თქვენთვის? ან და რა დღევიშავეთ თქვენმა საწყალმა თავმა, რომლის ტენს ასე აწუხებთ! ნუ თუ ისე დიდი სურებნია, ქუთაისში, რომ დაბინძურს ტენზე გავლენას ახდენს?! ავი ვიამახუბეთ ერთჯერად? მეტი რა საჭიროა?

სოკანეს (ხილის-თავი): ბევრი უწამლეთ ამ თქვენს წერლის. მაგრამ თქვენი ექმის მჭერ გამოწერილი და თქვენს ადუთაქში დამხალესული წამალი ჰქონებია მიღებულიო. ე. ი. მოწამლული საწყალი. სულის ამოხოჩის დროს მიათა ხახელი წმობიანს.

ი. მისი ამონაკენის:

ო, აფთაქო, ბევრი
იმსხვერპლი შენ საწყალი:
ნენი წამალი არის
აღუღებული წყალი.

—
აქნებ ექიმს დაეძებო,—
თქვენ ხართ „მალერიანი“!
მიღით სამიკტიწოში,—
იქ არს ვალერიანი.

(გაუწუნენა საწყალმა, მაგრამ სიკვდილისას შგომოდ-გომის ბუნჯილი შწარედ უქნია თავის მტრებს).

შანკიან-იშვილს: გომელიო, მარტყო შინარსი მეტად გაქაინურებულაო, რითმები კოქლია: ყველა ამის გამო ჩვენ

იგი შეგვეცოდა და ეინახეთ ერთი კვირის განმავლობაში. შეგიძლიათ წილითო.

მაკლეს (გორი): ჩვენ არ გვწამს სასწაული, მაგრამ აქ კი არაღაც ანეკდოტური მოხდა.

მოიბონეთ თქვენს ლექსიდან ეს ადღიო:

ზინაძე! კისერი ისე წეროლი გაქვს,
რომ ჩაგვიარდა კოვში ნაცარში...
—

როცა ეს სტრიქონები წაეკითხეთ, თქვენი ლექსი ხე-ლიდან გაგაქსლტა და (სად ჩაგარდებოდა კი მიხედვებით). ასე სურება: — კოვში თუ ნაცარში ჩაგარდა—მე რომ გოლდორში ჩაგარდე, ხომ უტეთესია ყურნალობისათვის! (კარგადაც მოტყულო).

სილ, ბახველს: ესენი არ გამოგადგა. კიდევ სინჯეთ. გინყვებულს საკითხებს ნუ შეგებთო. ყოველდღიურ ცნობრებას კარგაზომიდან აძილით თქვითი.

კლიანი-მელას: ეს გურული სცენა კი არა, მთელი მსოფ-ფლოს სცენაა, ჩვენი ყურნალი თექვსმეტი გვერდია, და იმ თექვსმეტი გვერდი ვერ დაიკვდა თქვენს სცენას. ამიტომ იგი უფრო დიდ ფართობში მოვითავსეთ.

სტავილას (ლაგოდეგს): ეპოს გამოგობს წიგრებ—
ეინ-ზახაროვს გვეყვით:

არ სცალია საქმისთვის—
იამაშნია გართული.
ეს ხელობა იმისთვის
მარტივია, არ-ართული.

მა, დაბეჭდეთ, მაგრამ, ჩვენ გვერინა:ამაო მგლის თა-
ვზე სახარების კოსხა.

„ისკინაპირმელს“: სჯობდა მართლაც დაგვეცეთ რე-
ქსმ — ეკონომია, რითაც რვა კაპიო (მარკის ფასი) გადავი-
ორებოდათ.

მალაქიას (ხარ-რეგს) არაფერი უბედურება არ არის
ზინამ თუ:

ჩვენი ვალიკო მალრამე
გავვილანდა, შგარცხინა.
ცალი უღვაში მოგნაკა,
როცა სახლში დაბინა.
ვალკომ რომ გაიღვიძა,
უთხრა ზინას:—რა ჰქენიო?
სახლში ცოლითან ვიღარ შივალ—
შენ გავიწყრეს გამჩენიო!
ზინამ უთხრა:—მეც ეს მინდა
რომ შენ ვალე ჩემი ქმარი.
მოვალატებ,—მამონ ნახავ
რომ ვაღაწო ცხვირში ძმარი.
მაგრამ ხერხი მოვიფინა:
მან ნეთრეც მოვიწავა.
სახლში ახლ ნათხოვ ქალიშ
გაიღვიძა, გაიპრანება,
უთხრა: — ჩემო დელოფალო,
ახე უფრო მშვენიო.
თანამედროვე კაცი ვარ,
არაფრის არ მცხვენიაო.

ვარდენ ლავკითხლს: ეს შარადა შარშანწინ გამოვ-
ზანეთ, მაგრამ არ დაბეჭდეთ, როცა შარადაშ ამ ალიქ
მიკლახლოვდით:

მხოლოდ სულ არა, ანანია
მას წინიდან ორი,
მე მომიცით დანარჩენი
გაისრულეთ შორი,—

—
სეკ მოვიტყუო: გავისრულეთ და მთელი შარადაც
მას გაქვია. (არაფერი გესაიამოვნეს ჩვენგანს). ნეკარლოვს
არ ემეცდათ ყურნალობაში.

უბედობს: (მართლაც უბედო ყოფილხარ!) არ დაბე-
ჭება.

გათვალისწინება

სურ. ღონის

სად მოგაქვს, დედიჯან, ეს კუბო? აქ ამბულატორია არის!

— მეც იმიტომ მომაქვს, შეილებო!... ამდენ რიგს და დავიდარაბას ავაღმყოფი და მოხუცებული კი არა, კარგაუყოფი და ჯიერი ვერ გაუძლებს. მზად რომ შექნება, ის არ სჯობია მერმე კალაქში კუბოსათვის სირბილს?!